

# Fortepian - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                                  |
|---------------------|--------------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Fortepian                                        |
| Kod przedmiotu      | 03.2-WA-EASMP-FOR-Ć-S14_pNadGenP1E20             |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Artystyczny</a>              |
| Kierunek            | Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej |
| Profil              | ogólnoakademicki                                 |
| Rodzaj studiów      | pierwszego stopnia z tyt. licencjata             |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2017/2018                         |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 4                                                                                                                                                                                         |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 2                                                                                                                                                                                         |
| Typ przedmiotu                  | obieralny                                                                                                                                                                                 |
| Język nauczania                 | polski                                                                                                                                                                                    |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>• dr hab. Ryszard Zimnicki</li><li>• prof. dr hab. Dorota Frąckowiak Kapała</li><li>• dr hab. Karol Schmidt</li><li>• mgr Danuta Ługowska</li></ul> |

| Formy zajęć |                                         |                                        |                                            |                                           |                  |
|-------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------|
| Forma zajęć | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia |
| Ćwiczenia   | 15                                      | 1                                      | -                                          | -                                         | Egzamin          |

## Cel przedmiotu

- rozwijanie umiejętności instrumentalnych, wrażliwości artystycznej i wiedzy metodycznej potrzebnych do samodzielnego opanowywania zróżnicowanego stylistycznie repertuaru fortepianowego i kameralistyki fortepianowej (realizacja partii fortepianu towarzyszącego)
- poznanie możliwie szerokiego repertuaru -adekwatnego do możliwości wykonawczych i specyfiki percepcji różnych słuchaczy- przydatnego w przyszłej pracy zawodowej animatora, popularyzatora muzyki - w szkolnictwie i placówkach kultury
- rozwijanie umiejętności czytania a vista

## Wymagania wstępne

Zaliczenie semestru 3

## Zakres tematyczny

- doskonalenie wcześniejszych umiejętności warsztatowych oraz wrażliwości muzycznej koniecznych do realizacji problemów wykonawczych w utworach fortepianowych i partiach fortepianu towarzyszącego: polirytmia, skoki i przerzuty rąk realizujących rytmy punktowane

- ozdobniki jako ważny element integralnie związany z poprawnością stylistyczną – zasady wykonania w muzyce fortepianowej różnych epok, sposoby ćwiczenia

- samodzielne opracowanie utworu fortepianowego wybranego przez pedagoga – poczynając od wstępnego odczytania, poprzez zbudowanie własnej wizji artystycznej, dobór środków wykonawczych, wybór metod i ćwiczeń zapewniających ich realizację aż do umiejętności kompetentnego uzasadnienia koncepcji i jej realizacji

- rozwijanie koncentracji i wydłużanie czasu jej utrzymywania – konieczne do wykonywania dłuższych kompozycji

- kształtowanie cech emocjonalnych koniecznych do swobodnej realizacji artystycznej opracowywanego utworu / dyscyplina emocjonalna, wyciszania złych emocji, wyrabianie umiejętności koncentracji,

- nauka umiejętności przekształcania właściwych stanów emocjonalnych, w konkretne narzędzia wykonawcze / tempo, dynamika, artykulacja, pedalizacja /,korzystania z wyobraźni i intuicji w celu osiągnięcia zamierzonego efektu interpretacyjnego podlegającego kryterium stylowości

- doskonalenie umiejętności trafnej oceny własnej gry /samokontrola słuchowa/

analiza konkretnych elementów wykonawczych –stopnia opanowania technicznego, oryginalności interpretacji, stylowości ,itp./

-umiejętność docierania do wzorców wykonawczych w zakresie przerabianego repertuaru /bądź pokrewnego mu formą [ nagrania lub wykonania koncertowe wybitnych artystów], rozwijanie umiejętności kompetentnej oceny , próba włączenia cennych właściwości do swojego warsztatu artystycznego

- ćwiczenie pamięci muzycznej - zasady i sposoby pamięciowego opanowania tekstu muzycznego

- poszerzenie znajomości repertuaru fortepianowego związanego z kierunkiem studiów – słuchanie i analiza nagrań, penetracja zasobów bibliotecznych, Internet itp.

- gra a vista – rozwijanie jakości techniczno-artystycznej czytanych materiałów, poszerzenie o zapisy łatwych utworów fortepianowych kompozytorów współczesnych

-kameralistyka – doskonalenie cech wykonawczych akompaniatora, opanowywanie partii towarzyszącej z włączeniem repertuaru łatwych utworów kompozytorów

współczesnych, gra w duetach fortepianowych

- poszerzanie znajomości repertuaru fortepianowego związanego z kierunkiem studiów /słuchanie i analiza nagrań, penetracja zasobów bibliotecznych, internet/

- gra publiczna -rozwijanie umiejętności doboru repertuaru /możliwości wykonawcze, percepcja słuchaczy/ rozwijanie kompetencji w ocenie warunków akustycznych sali , właściwości instrumentu i możliwość dokonania koniecznych zmian w przygotowanej koncepcji artystycznej, rozwijanie odporności estradowej, sposoby opanowywania tremy, respektowanie i utrwalanie poprawnych form zachowań

REALIZACJA TREŚCI PROGRAMOWYCH UZALEŻNIONA JEST OD INDYWIDUALNYCH PREDYSPOZYCJI MUZYCZNYCH I UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH STUDENTÓW

Metody kształcenia

- wyznaczanie zakresu materiału do samodzielnego przygotowania a następnie sprawdzenie i omówienie na zajęciach
- pokaz prawidłowej realizacji problemów wykonawczych na przykładzie konkretnego utworu zestawiony z zademonstrowaniem niepoprawnych realizacji techniczno-muzycznych
- wspólna gra na zajęciach z jednoczesnym proponowaniem konkretnych sposobów ćwiczenia i tworzeniem wprawek przydatnych do pokonania doraźnych problemów technicznych
- tworzenie grupy seminaryjnej studentów prezentujących wobec swoich kolegów opracowane utwory, omawiających sposoby ćwiczenia i pracy nad nimi oraz poddających je pod ocenę słuchaczy
- praca indywidualna i dyskusja
- aktywizacja studenta do gry publicznej – omówienie na zajęciach /analiza, ocena gry i form zachowań, wyciąganie wniosków pomocnych do uzyskania postępu/

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

| Opis efektu                                                                                                                        | Symbole efektów                                                         | Metody weryfikacji                                                                                                                                                                                                                       | Forma zajęć                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych w wykonywanych utworach fortepianowych | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">K_U06</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• aktywność w trakcie zajęć</li><li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li><li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li><li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ćwiczenia</li></ul> |
| zna formy zachowań związane z występami muzycznymi                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">K_U25</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• aktywność w trakcie zajęć</li><li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li><li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li><li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ćwiczenia</li></ul> |
| dysponuje podstawowymi umiejętnościami potrzebnymi do tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych                    | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">K_U01</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• aktywność w trakcie zajęć</li><li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li><li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li><li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ćwiczenia</li></ul> |
| poprzez opanowanie efektywnych technik ćwiczenia wykazuje umiejętność samodzielnego doskonalenia warsztatu technicznego            | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">K_U11</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• aktywność w trakcie zajęć</li><li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li><li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li><li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ćwiczenia</li></ul> |
| posiada umiejętność odczytania tekstu nutowego                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">K_U14</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• aktywność w trakcie zajęć</li><li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li><li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li><li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ćwiczenia</li></ul> |
| posiada umiejętność odczytania oznaczeń muzycznych                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">K_U15</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• aktywność w trakcie zajęć</li><li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li><li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li><li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ćwiczenia</li></ul> |

| Opis efektu                                                                                                                                    | Symbole efektów         | Metody weryfikacji                                                                                                                                                                                                                            | Forma zajęć |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| posiada świadomość konieczności ciągłego doskonalenia warsztatu zawodowego                                                                     | • <a href="#">K_K01</a> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li> <li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li> </ul> | • Ćwiczenia |
| potrafi kontrolować swe zachowania w sytuacji wystąpień publicznych i stresu                                                                   | • <a href="#">K_K07</a> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li> <li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li> </ul> | • Ćwiczenia |
| potrafi praktycznie wykorzystać wiedzę dotyczącą podstawowych środków wykonawczych służących właściwemu interpretowaniu utworów fortepianowych | • <a href="#">K_U08</a> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li> <li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li> </ul> | • Ćwiczenia |
| opanował podstawowy warsztat techniczny potrzebny do prezentacji muzycznej i jest świadomy problemów specyficznych dla fortepianu              | • <a href="#">K_U12</a> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li> <li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li> </ul> | • Ćwiczenia |
| posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych w utworach fortepianowych objętych programem studiów             | • <a href="#">K_W11</a> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li> <li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li> </ul> | • Ćwiczenia |
| Jest świadomy sposobów wykorzystywania intuicji, emocjonalności i wyobraźni w wykonywanych utworach fortepianowych                             | • <a href="#">K_U02</a> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li> <li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li> </ul> | • Ćwiczenia |
| posiada znajomość podstawowego repertuaru fortepianowego związanego ze specyfiką studiów                                                       | • <a href="#">K_W02</a> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li> <li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li> </ul> | • Ćwiczenia |
| umie gromadzić, analizować i w świadomy sposób interpretować potrzebne informacje                                                              | • <a href="#">K_K02</a> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li> <li>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li> </ul> | • Ćwiczenia |

## Warunki zaliczenia

Formą zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie z oceną. Jego podstawą jest zaprezentowanie przed nauczycielem wyznaczonego materiału, obejmującego: a/ utwory zadane przez pedagoga i opracowywane pod jego kierunkiem, b/ utwór przeznaczony do samodzielnego przygotowania c/ utwór zaprezentowany w warunkach gry publicznej. Weryfikacja efektów kształcenia następuje na bieżąco /w semestrze/ podczas pracy nad utworami i wzbogacaniem umiejętności wykonawczych oraz na podstawie oceny jakości wykonania materiału zaliczeniowego. Po 4 semestrze istnieje możliwość zdania egzaminu i zakończenia kursu fortepianu. Egzamin obejmuje wykonanie czterech utworów solowych [ w tym jednego z pamięci ], oraz grę z solistą [ wykonanie partii fortepianu towarzyszącego ].

## Literatura podstawowa

*Etiudy* – zbiory etiud B. Bertiniego, V. Duvernoya, L.Schytte, H.Lemoina, H. Berensa,

K. Czerneho, St.Hellera, A. Loeschorna itp.

*Utwory polifoniczne* – „Wybór utworów z XVII i XVIII w.”/ wyd. PWM /,

J.S.Bach – „Łatwe utwory”, „Drobne utwory”, „Małe preludia”,

„Inwencje dwugłosowe”, „Suity francuskie ” ; G.F.Haendel „Utwo-

ry wybrane / wyd. PWM / itp.

*Formy klasyczne* – wybory sonatin -opr. Hoffmann-Rieger, S.Raube /wyd.PWM / ; W.A.Mozart – /wyd. Peters/;

L. van Beethoven – Łatwe wariacje, Ronda, Sonatiny, Sonaty

*Utwory dowolne* – Czytanki muzyczne z I-IV / wyd.PWM /; R.Schumann, P.Czajkowski - Al-

bum dla młodzieży; Łatwe utwory kompozytorów polskich – F.Chopina, K.Szy-

manowskiego, J.Garści, W.Lutosławskiego, W.Kilara /wyd. PWM /, wybrane utwory F.Mendelssohna, S.Prokofiewa, D.Kabalewskiego, E.Griega, Fr.Schuberta .F.Chopina itp.

*Akompaniamenty* : Utwory zaproponowane przez studentów, oraz akompaniamenty do utworów z różnych epok na głos, skrzypce, obój, fagot, flet, trąbkę, itp.,duety fortepianowe –na cztery ręce, dwa fortepiany

PODANĄ LITERATURĘ NALEŻY TRAKTOWAĆ JAKO PRZYKŁADOWĄ!

## Literatura uzupełniająca

A. Foldes ABC pianisty, PWM, Kraków ,1966

W. Chmielowska – Z zagadnień nauczania gry na fortepianie, PWM, Kraków,1971,

H. Neuhaus „Sztuka pianistyczna” PWM, Kraków 1970,

G. Sandor „O grze na fortepianie-gest, wyraz ,dźwięk” , PWN, Warszawa 1994

## Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Bartłomiej Stankowiak, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 14-04-2017 10:30)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ